

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste Kamercommissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport
t.a.v. mevr. H. Post
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

datum Utrecht, 2 oktober 2018
ons kenmerk 2018-58
voor informatie Marleen Okma m.okma@patientenfederatie.nl 06-52533494
onderwerp Inbreng Begrotingsbehandeling VWS – week 42

Geachte leden van de commissie,

In week 42 spreekt u over de begroting VWS 2019. Patiënten, ouderen en ook jongere mensen met een zorgvraag moeten kunnen rekenen op tijdige, goede en betaalbare zorg en ondersteuning. Patiëntenfederatie Nederland geeft u in deze brief 4 belangrijke aandachtspunten mee waar in 2019 meer op ingezet moet worden.

1. Ook jonge mensen met een chronische aandoening zijn eenzaam

De minister benoemt eenzaamheid terecht als een thema dat aandacht verdient komende jaren. Hij schrijft in zijn begroting: "Eenzaamheid kan grote gevolgen hebben voor de kwaliteit van leven. Met het programma 'Eén tegen eenzaamheid' willen we de eenzaamheid in Nederland doorbreken. De rol van gemeenten, zorgverleners en andere betrokkenen bij het tijdig signaleren van eenzaamheid is cruciaal." Patiëntenfederatie Nederland is blij met de aandacht voor eenzaamheid. Eenzaamheid komt echter niet alleen bij ouderen voor. Uit onze recente [monitor over eenzaamheid](#) blijkt dat mensen met een chronische aandoening ook vaak eenzaam zijn. Dat geldt vooral voor relatief jonge mensen van nog geen vijftig jaar. De minister lijkt deze groep mensen over het hoofd te zien. Patiëntenfederatie Nederland vindt dat er meer aandacht moet komen voor eenzaamheid bij mensen met een chronische ziekte en dan vooral ook bij relatief jonge mensen.

>Wilt u de minister vragen hoe hij zich, al dan niet samen met gemeenten, zorgverleners en andere betrokkenen, gaat inzetten om eenzaamheid bij jongere mensen met een chronische aandoening te signaleren en bespreekbaar te maken?

2. Stapeling van zorgkosten is nog onvoldoende opgelost

De minister wil in 2019 de stapeling van eigen betalingen beperken. De genoemde maatregelen richten zich op een deel van de eigen betalingen voor Wmo, Wlz en Zvw. Mensen met chronische aandoeningen hebben daarnaast vaak nog veel meer extra kosten. Ze maken vanwege hun aandoening ook extra kosten voor onder andere zelfzorggeneesmiddelen, vervoer, mondzorg en fysiotherapie. Bovendien komen er in 2019 extra kosten bij: 1) de premies voor de zorgverzekering gaan in 2019 opnieuw omhoog; 2) vitamines, mineralen en zware paracetamol vallen niet langer onder de basisverzekering; 3) de BTW op medicijnen, zelfzorgmiddelen en hulpmiddelen wordt hoger. Wij vragen ons af of voldoende duidelijk is wat dit betekent voor mensen die langdurig van deze zorg en middelen afhankelijk zijn.

>Wilt u de minister vragen om medicijnen, zelfzorgmiddelen en hulpmiddelen uit te zonderen van de voorgenomen BTW-verhoging?

>Wilt u de minister vragen om in beeld te brengen wie in 2019 de extra stapeling van kosten treft en op welke wijze? En wilt u de minister tevens vragen intussen geen onomkeerbare stappen te zetten?

3. Hoe zorgen we dat chronisch zieken kunnen blijven werken?

Werk is vanwege allerlei factoren belangrijk voor mensen en blijkt ook curatief. Voor de samenleving is het ook waardevol dat mensen met een chronische aandoening blijven werken. Eenmaal uitgevallen is het heel moeilijk om terug te komen op de arbeidsmarkt. Het aantal chronisch zieken groeit naar zo'n [7 miljoen in 2030](#) (40% van de bevolking). Slecht [23%](#) van hen werkt nu 12 uur of meer. Vaak zijn simpele aanpassingen, bijvoorbeeld in de indeling van het werk en/of van de werkplek, van grote invloed om mensen beter in staat te stellen om te blijven werken. Het is belangrijk dat werkgevers worden gestimuleerd om hun chronisch zieke werknemers ondersteuning te bieden, zodat deze kunnen blijven werken. In de begrotingen van VWS en van SZW is geen aandacht voor de positie van chronisch zieken op hun werk. Dit onderwerp ligt op het snijvlak van de twee ministeries en dreigt tussen wal en schip te raken.

>Wilt u de minister vragen welke ondersteuning VWS (in samenwerking met SZW) biedt aan chronisch zieken zodat ze meer regie kunnen voeren en kunnen blijven participeren in het arbeidsproces?

4. Patiëntenorganisaties hebben meer financiële ruimte nodig

Patiëntenorganisaties werken hard aan het verbeteren van de kwaliteit van zorg en aan het verbeteren van de kwaliteit van leven. Meer dan ooit zijn zij betrokken bij belangrijke beslissingen, ontwikkelingen en beleidsvorming in de directe zorg. De inbreng van patiënten en hun vertegenwoordigers neemt toe. De kwaliteit van zorg neemt hierdoor toe, de zorgkosten nemen af en er ontstaat meer draagvlak voor de besluiten over de zorg. Om dit te kunnen blijven doen, zijn er onvoldoende middelen beschikbaar.

Ook worden er andere eisen gesteld aan de patiëntenorganisaties van nu: hen wordt gevraagd om zich te richten op de zorg levensbreed en levenslang, met meer oog voor comorbiditeit en de integraliteit van zorg. Daarnaast worden ze geacht niet alleen landelijk te werken maar ook Europees, en lokaal en regionaal, om ook daar de belangen van patiënten te behartigen. En deel te nemen aan vele beleidstafels zoals hoofdlijnakkoorden, programma's en de bestuurlijke overleggen bij ministerie en toezichthouders. Wij constateren dat patiëntenorganisaties onvoldoende of nauwelijks worden gefaciliteerd om die inbreng te leveren. De financiering van die rol ontbreekt.

Kortom het beroep op de deskundigheid van patiënten en hun organisaties neemt toe, maar dat leidt niet tot een evenredige verhoging van de middelen die nodig zijn om die inbreng mogelijk te maken. De financiering van patiëntenorganisaties is in de afgelopen jaren zelfs niet geïndexeerd voor inflatie.

>Wilt u de minister vragen te garanderen dat de financiering van patiëntenorganisaties ten minste in de pas loopt met de inflatie?

Tot slot: echte aandacht voor lage gezondheidsvaardigheden ontbreekt

Gezondheid van mensen hangt niet alleen af van de zorg die ze krijgen, maar ook van aanleg, leefstijl en de gezondheidsvaardigheden die iemand heeft. Wij missen in deze begroting aandacht voor het versterken van gezondheidsvaardigheden. Het is voor veel mensen lastig om hun weg te vinden in de zorg en om gezond te leven. Wij zien, alle mooie plannen ten spijt, een begroting waarin hier te weinig aandacht voor is.

We vragen u deze punten in het debat over de begroting VWS 2019 naar voren te brengen. Mocht u vragen hebben naar aanleiding van deze brief dan zijn we graag beschikbaar.

Met vriendelijke groet,

Dianda Veldman, Patiëntenfederatie Nederland